

Мурсамітова І. А. Національно-патріотичне виховання як складова загального особистісного розвитку дитини / І. А. Мурсамітова // Актуальні проблеми та перспективи розвитку сучасної педагогічної освіти; Науково-методичний збірник матеріалів Днів науки – (Стаханов – Лисичанськ, квітень 2015 р.) – Лисичанськ, 2015. – С. 209-212.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОГО ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Стаття присвячена проблемі формування національно-патріотичного виховання сучасної молоді. У названій роботі теоретично обґрунтовано сутність поняття патріотичне та національне виховання, проаналізовано вплив героїко-патріотичного виховання молоді на формування у них високої шляхетності, політичної культури, сили волі і сили духу. У статті розкрито значущість української народної творчості щодо формування громадянських якостей особистості, патріотичних настроїв. Висвітлюються шляхи найефективніших засобів прилучення молоді до громадянських цінностей. нових підходів до виховання, модернізації традиційних методичних механізмів і сміливого впровадження в практику нетрадиційних методів навчання.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, культура, молодь, розвинута особистість, духовні цінності.

Історична можливість нашого народу розбудувати власну державу (що стало можливим після розпаду Радянського Союзу) зумовлює потребу глибинної перебудови системи виховання в напрямі створення саме національного виховання. Воно повинно бути глибоко просякнуте національним духом — не від почуття ненависті й ворожості щодо сусідів, а від любові до рідної землі.

Національне виховання передбачає визнання національних вартостей як визначальних. До них належать: українська ідея, що втілює в собі прагнення до державності та соборності, патріотизм і готовність до самопожертви у випадку потреби захисту Батьківщини, почуття національної самопошани і гідності,

історична пам'ять, повага до державних та національних символів та до Гімну України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, повага до Конституції України і до обраних демократично владних чинників, орієнтація власних зусиль на розбудову Української держави та прагнення побудувати справедливий державний устрій, протидія антиукраїнській ідеології, прагнення до розвитку духовного життя українців тощо.

Як зазначав видатний український педагог Яким Ярема: «Держава сама себе засудила б на смерть, якби відмовилася від державно- громадянського виховання молоді та передала те виховання тим, що поруч або, частіше, проти держави схотіли б молодь виховувати...» [1, с. 17].

Українська педагогіка серця в перші роки нашої незалежності дала помітні сонцелюбні пагони, бо вона почала орієнтуватися на вічні цінності й відповідати ментальності українського народу, його національному характеру і світогляду. На нашу думку, дуже цінними є праці академіка АПН України М. Стельмаховича, професора О.Вишневського, які розвивають педагогіку серця, педагогіку віри у вічні цінності, високі національні ідеали.

Історія вітчизняної і зарубіжної педагогічної думки переконливо свідчить про те, що вагомі результати у вихованні школярів досягаються тоді, коли в ньому домінують найвищі моральні цінності — любов до Бога, Батьківщини і рідного народу, але такі здобутки науки, світового досвіду законодавство України про освіту і виховання ще повністю не враховує.

Кожна людина, як і кожна нація, розвиваються у просторі й часі. І те, куди вони рухатимуться у перспективі, задається лінією їхнього розвитку в минулому. Якщо бачення цієї лінії немає, то людину чи націю можна легко скерувати куди завгодно. Якщо ж таке усвідомлення є, якщо воно стійке, то всупереч труднощам і людина, і нація розвиватимуться в продовження заданого історією напрямку, своєю історичною дорогою. Так діє національна (історична) пам'ять. Отже, стає зрозумілим, чому так наполегливо нас її позбавляли і чому повернення історичної пам'яті — справа неабиякої ваги для долі нації. До чинників відновлення історичної пам'яті належить усе, що відбиває історичний

шлях нашого народу, його боротьбу за волю аж до сьогоднішнього дня, його злети і поневір'яння в ярмі чужинських народів. Таку інформацію в школі несуть історія, література, народна творчість, музичне і малярське мистецтво, історія культури тощо. Простежується пряма закономірність виховання: чим глибше проникнення молоді в скарбницю матеріальної і духовної культури Батьківщини, осмислення нею найвищих досягнень своєї нації, тим глибші патріотичні почуття.

Велике значення у відновленні почуття національної гідності має розширення сфери застосування української мови як повноцінного засобу наукового спілкування, перехід до неї у сфері інформатики та викладання технічних наук у вищій школі.

Результати першого Всеукраїнського перепису населення 2001 р. засвідчують, що частка як власне етнічних українців, так і тих, хто визнає українську мову рідною, у населенні держави значно зросла порівняно з результатами останнього „радянського” перепису 1989 р. (77,8 проти 72,7% та 67,5 проти 64,7%, відповідно) [3].

Навіть російськомовна молодь наших східних регіонів, яка виросла вже у пострадянський період, нині вважає себе громадянами саме Української держави, спокійно визнаючи „своїми” синьо-жовтий стяг, тризуб та гімн, які ще їх батьками могли сприйматися вкрай вороже.

Отже, спрямованість патріотичного виховання на загальний особистісний розвиток дитини, його неперервність у педагогічному процесі, багатоманітність напрямів і методів вимагає високої професійної та моральної культури вихователя, маністичної спрямованості його педагогічної діяльності, вміння розуміти дитину і діяти спільно з нею. Результатом такої роботи може стати вищий рівень моральної вихованості учнів — здатність до морального самовдосконалення, усвідомлена потреба в ньому.

Література

1. Всеукраїнський перепис населення 2001. – <http://www.ukrcensus.gov.ua/>

2. Матеріали III Архієпархіального Собору Львівської Архієпархії Української Греко-Католицької Церкви "Ісус Христос – джерело відродження українського народу" – www.ugcc.org.ua/ukr/church_in_action/sobor/eparchial/lviv/resolution2/
3. Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді міста Біла Церква. – <https://sites.google.com/site/patrioticnevihovannaditej/>
4. Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних виявах // Перший Педагогічний Конгрес у Львові (1935 р.): тези, висловлювання, ідеї (до 70-річчя з часу проведення). – Львів: ЛНУ, 2005. – С. 17 – 18.